

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 lutego 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił E. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. nr 8 poz. 43 ze zm.) z uwagi na to, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 25-letniego stażu pracy oraz wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż do stażu pracy nie zaliczono wnioskodawcy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców

- od 1972-08-03 do 1973-08-02 gdyż okres przed osiągnięciem 16 roku życia nie może zostać zaliczony zgodnie z art. 10 w/w ustawy jako praca w gospodarstwie rolnym rodziców;

- od 1973-08-03 do 1977-06-30 - z uwagi na brak dodatkowych informacji ile osób zamieszkiwało w gospodarstwie rolnym rodziców i ile osób w nim pracowało;

- od 1977-07-01 do 1982-12-13 - z uwagi na brak zaświadczenia stwierdzającego opłatę składki na ubezpieczenie społeczne rolników przez rodziców wnioskodawcy.

Ponadto w ocenie organu rentowego świadkowie nie potwierdzają codziennej pracy w gospodarstwie rolnym, zeznają jedynie że zamieszkiwali w pobliżu gospodarstwa (...) rodziców.

Organ rentowy nie uznał również okresu:

- od 01-05-1995 r. do 31-03-1997 r. jako pracy w szczególnych warunkach do 15 -letniego okresu pracy w szczególnych warunkach w celu ustalenia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, gdyż wnioskodawca nie dostarczył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z informacją, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę zarówno na stanowisku "palacza" oraz "ślusarza remontowego" z powołaniem działu pozycji i punktu odpowiedniego zarządzenia resortowego.

Zakład nadmienił, iż dostarczając prawidłowo wypełnione świadectwo pracy w szczególnych warunkach zawierające w/w okres wnioskodawca nadal nie udowodni łącznie 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. W celu ewentualnego przyznania emerytury winien przedłożyć dokumenty potwierdzające pracę w szczególnych warunkach do dnia 31-12-1998 r. w innych okresach jak dotychczas.

Uwzględniono ogólny staż pracy wynoszący 16 lat, i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż w szczególnych warunkach wynoszący 12 lat, 3 miesiące i 17 dni.

/decyzja - k. 41-42 plik II akt ZUS/

W dniu 28 marca 2018 r. wnioskodawca wniósł odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, nadto zasądzenie na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż wbrew stanowisku organu ubezpieczony w spornych okresach pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Gospodarstwo to miało wielkość 8,15 ha., było niezmechanizowane zaś wszelkie prace wykonywane były przy zaangażowaniu domowników – rodziców i ubezpieczonego. Przy czym wnioskodawca był zaangażowany uprawę roślin w polu i w sadzie jak i w obowiązki związane hodowlą zwierząt gospodarskich, krów, bydła mięsnego, trzody chlewnej drobiu i konia. Prace te były wykonywane przez

ubezpieczonego codziennie. Nadto ubezpieczony po ukończeniu szkoły podstawowej nie kontynuował nauki, co oznacza że stale wykonywał prace w ww. gospodarstwie.

Dodatkowo w świetle treści dokumentów – świadectwa pracy z dnia 22 stycznia 2018 r. i duplikatu świadectwa pracy z dnia 2 lutego 2018 r. wystawionych przez Zakład (...) w Ł. również okres zatrudnienia od 1 maja 1995 r. do 31 marca 1997 r. winien zostać zaliczony do pracy w szczególnych warunkach.

/decyzja – k. 41-42 plik III Akt ZUS/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo odnośnie spornego okresu pracy w warunkach szkodliwych wskazał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia 01.05.1995r. - 31.03.1997r. w Zakładzie (...) w Ł., gdyż ze świadectwa pracy wynika, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku „palacz - ślusarz remontowy”, a w pkt 8 podano, że wykonywał prace w szczególnych warunkach wskazane w dziale XIV, poz. 1, pkt 3 wykazu A - nie sprecyzowano podstawy resortowej, ale chodzi o zarządzenie nr 9 (...) z 01.07.1983r. - tj. prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego na stanowisku palacza.

/odpowiedz na odwołanie k. 14i 14v./

Na rozprawie w dniu 26 czerwca 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie, zaś sam wnioskodawca oświadczył, iż okres 25 lat chce uzupełnić pracą w gospodarstwie rolnym rodziców od 1972 do 1982 r. Nadto wniósł o uznanie za prace w szczególnych warunkach całego okresu pracy w Zakładzie (...) po 1997 r.

/stanowisko procesowe strony powodowej oraz oświadczenie powoda zawarte w informacyjnym wysłuchaniu wnioskodawcy e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:01:40 -00:22:58 płyta CD k.44/

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2018 r. poprzedzającej wydanie wyroku strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska procesowe.

/stanowisko procesowe stron e –protokół z rozprawy z dnia 13 listopada 2018 r. 00:01:30 -00:01:50 płyta CD k.75/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

E. M. urodził się w dniu (...) Wnioskodawca w dniu (...) ukończył 16 rok życia.

/bezsporne/.

Wnioskodawca od 10.08.1957r. jest zameldowany na pobyt stały pod adresem w gminie K. województwo (...), powiat (...) miejscowość S. dom 5.

/zaświadczenie k.17-18 plik III akt ZUS/

Jak wynika z ewidencji gruntów obrębu S. gmina K. od założenia ewidencji tj. od 1965r. pod pozycją rejestrową 5 J. M. figurował jako posiadacz gospodarstwa rolnego o powierzchni 8.15ha. W 1973r. na podstawie aktu własności ziemi nr: ON-451- (...) z dnia 25.10.1973r. J. i H. małżonków M. ujawniono jako właścicieli w/w gospodarstwa. W 1985r. aktem notarialnym nr: (...) z dnia 30.09.1985r. J. i H. małżonkowie M. przekazali całe posiadane przez siebie gospodarstwo na rzecz swoich następców tj. syna i synową - E. i J. małżonków M..

/ zaświadczenie k.19-20 plik III akt ZUS, zaświadczenie k. 54/.

Wnioskodawca posiada wykształcenie podstawowe. Szkołę Podstawową w G. powiat Ł. ukończył 15 czerwca 1972 r.

/oświadczenie wnioskodawcy z dnia 2.02.2018 r. k.15-16 plik II akt ZUS, świadectwo ukończenia Szkoły Podstawowej akta osobowe karty nienumerowane koperta k. 49/.

W gospodarstwie rolnym wnioskodawca mieszkał z rodzicami i babcią, która zmarła w 1981 r. Siostra wnioskodawcy nie mieszkała w gospodarstwie - wyprowadziła się w 1971 r. jak wyszła za mąż.

/zeznania wnioskodawcy e- protokół z rozprawy 21 września 2018 r. 00:02:40-00:07:15 płyta CD k 61 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:01:40 -00:22:58 płyta CD k.44 zeznania świadka H. L. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:36:46- 00:46:30 - płyta CD k.44 /.

Rodzice wnioskodawcy nigdzie poza gospodarstwem nie pracowali, byli ubezpieczeni z tego tytułu. Utrzymywali się tylko z gospodarstwa. Od 1.07.1977 r. do 30.09.1985 r. opłacali składkę na fundusz emerytalny rolników. Ojciec wnioskodawcy miał wypadek na krajeździe, pracował w gospodarstwie, ale po chorobie nie był taki operatywny.

/zeznania wnioskodawcy e- protokół z rozprawy 21 września 2018 r. 00:02:40-00:07:15 płyta CD k 61 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:01:40 -00:22:58 płyta CD k.44. zaświadczenie k. 58, zeznania świadka J. P. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:26:47 -00:36:46 płyta CD k.44. /.

Wnioskodawca od ukończenia szkoły podstawowej w wieku 15 lat tj. od 1972 r. do 1982 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Nie był ubezpieczony w związku z tą pracą. Robił wszystko w gospodarstwie. W gospodarstwie zajmowano się zarówno uprawą roślin jak i hodowlą zwierząt. Wnioskodawca pracował w polu. Zajmował się sianiem zboża, buraków, cebuli, ziemniaków, jak ich koszeniem, zbiorem i zwózką. Dokonywał oprysków, pielił, nawoził, młócił. Wnioskodawca zajmował się też zwierzętami. Karmił świnię, krowy, konia, kury. Robił śrutę dla zwierząt. Dokonywał ich obrządku. W gospodarstwie był staw i tam puszczano krowy. Dla koni wnioskodawca przynosił wodę w beczce. Zimą zaprowadzał krowy do zbiornika. Dojenie krów odbywało się 2 razy dziennie. Wnioskodawca sam jeździł koniem. Woził mleko do zlewni oraz płody rolne do punktu skupu. Obsługiwał maszyny konne, siewnik, kosiarkę. Gospodarstwo nie było zmechanizowane.

/zeznania wnioskodawcy e- protokół z rozprawy 21 września 2018 r. 00:02:40-00:07:15 płyta CD k 61 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:01:40 -00:22:58 płyta CD k.44, zeznania świadka J. P. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:26:47 -00:36:46 płyta CD k.44., zeznania świadka H. L. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:36:46- 00:46:30 - płyta CD k.44 /.

Wnioskodawca zaczynał prace o 6 rano. Zimą kończył pracę około 16, latem pracował do 20 a w razie konieczności także do zmierzchu. Pracował codziennie także w weekendy.

/zeznania wnioskodawcy e- protokół z rozprawy 21 września 2018 r. 00:02:40-00:07:15 płyta CD k 61 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:01:40 -00:22:58 płyta CD k.44. zeznania świadka J. P. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:26:47 -00:36:46 płyta CD k.44. zeznania świadka H. L. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:36:46- 00:46:30 - płyta CD k.44 /.

Wnioskodawca w okresie od dnia od 13 grudnia 1982 r. do 31 lipca 2003 r. r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy najpierw w Zakładzie (...) w Ł. a potem od 1.12.1999 r. u jego następcy prawnego tj. w Zakładzie (...) Sp. z o.o.

/duplikat świadectwa pracy z dnia 22.01.2018 r. k. 8, duplikat świadectwa pracy z dnia 2.02.2018 r. k. 11 obydwie także w aktach ZUS plik III k. 23-34, zawiadomienie k. 33 /

W świetle zawartych przez wnioskodawcę umów o pracę E. M. we wskazanym okresie kolejno powierzono obowiązki: pomocy palacza od 13.12.1982 r. pomocy palacza pełniącego funkcję palacza od 26.04.1983 r. palacza od 1.08.1983 r. palacza -ślusarza remontowego od dnia 1.05. 1995 r./

/umowy o pracę: z dnia 13.12.1982 r. 26.04.1983 r. 1.08.1983 r.1.05.1995 r., akta osobowe karty nienumerowane koperta k. 49/.

W świetle wystawionych przez Zakład (...) Sp. z o.o. duplikatów świadectw pracy z dnia 22.01.2018 r. oraz 2.02.2018 r. wnioskodawca w okresie od 13 grudnia 1982 r. do 30 kwietnia 1995 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacza, a następnie w okresie od 1 maja 1995 r. do 31 lipca 2003 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacza – ślusarza remontowego. Jednocześnie w duplikacie z dnia 22.01.2018 r. wskazano, iż E. M. wykonywał prace w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze od 13 grudnia 1982 r. do 30 kwietnia 1995 r. na stanowisku palacza wymienionym w wykazie 3 dziale XIV poz. 1 pkt. 3 tj. prace palacza kotłów przemysłowych kotłów parowych lub wodnych – Zarządzenie nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska (Dz.Urz Nr 2, poz 3 z dnia 1 lipca 1983) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz.U. nr 8 poz 43). Przy czym wskazano, iż świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach ujęto w duplikacie świadectwa pracy. Natomiast w duplikacie świadectwa pracy z dnia 2.02.2018 r. wskazano, iż wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze od 1 maja 1995 r. do 31 marca 1997 r. na stanowisku palacza, wymienionym w wykazie 3 dziale XIV poz. 1 pkt. 3, a w okresie od 1 sierpnia 2002 r. do 31 lipca 2003 r. prace wymienione w wykazie A, dział XIV, poz. 1 pkt 3 prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego.

/duplikat świadectwa pracy z dnia 22.01.2018 r. k. 8, duplikat świadectwa pracy z dnia 2.02.2018 r. k. 11 obydwaj także w aktach ZUS plik III k. 23-34/

W aktach osobowych wnioskodawcy znajduje się świadectwo pracy wystawione w dniu 31.07.2003 r., w którym wskazano, iż wnioskodawca w okresie od 1 maja 1995 r. do 31 lipca 2003 r. był zatrudniony w Zakładzie (...) w Ł. Sp.zo.o. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacz - ślusarz remontowy, przy tym wskazano, iż wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze od 1 maja 1995 r. do 31 marca 1997 r. na stanowisku palacza, wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 1 pkt. 3, oraz w okresie od 1 sierpnia 2002 r. do 31 lipca 2003 r. prace wymienione w wykazie A, dział XIV, poz. 1 pkt 3 prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego.

/ świadectwo pracy z dnia 31.07.2003 r. akta osobowe karty nienumerowane koperta k. 49/.

Pismem z dnia 3.10.2018 r. Zakład (...) Sp. z o.o. poinformował, iż nie posiada wiedzy z jakiego powodu w świadectwie pracy wystawionym w dniu 31.07.2003 r. nie został zaliczony okres po 31.03.1997 r. do 31.12.1998 r. do zatrudnienia w warunkach szkodliwych lub w szczególnym charakterze.

/pismo k. 71/

Wnioskodawca będąc zatrudnionym w Zakładzie (...) w Ł. w okresie zatrudnienia od dnia od 01 maja 1995 r. do 31.12.1998 r. w pełnym wymiarze czasu pracy faktycznie wykonywał pracę palacza – ślusarza remontowego.

/zeznania wnioskodawcy e- protokół z rozprawy 21 września 2018 r. 00:02:40-00:07:15 płyta CD k 61 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:01:40 -00:22:58 płyta CD k.44.

Wnioskodawca zajmował się pracą palacza, palił w kotłach, odzyskiwał, wrzucał węgiel do kotła, oczyszczał kocioł, dopuszczał wodę do kotłów, ustawiał ruszta, czyścił płomieniówki dowoził węgiel taczkami. Piece były w ruchu ciągłym przez cały rok. Nadto miał powierzone stanowisko ślusarza remontowego, bo zdarzało się, że remontował w kotle ruszta. Zdarzało się to co drugi dzień. Było 5 kotłów. Jak ruszta opadały to trzeba było wstawić nowe. Wówczas nie czekano na ekipę remontową tylko robiono to samemu. Zajmowało to ok. pół godziny i godzinę na czekanie, aż piec się rozpali. Zdarzała się też naprawa łańcucha – mogło być to raz czy dwa w miesiącu, a mogło też być codziennie. Prace te były wykonywane przy kotłach w kotłowni. Wnioskodawca generalnie nie wykonywał remontów. Była do tego oddzielna brygada. Po 1997 roku jak i przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca wykonywał przez cały czas te same czynności.

/zeznania wnioskodawcy e- protokół z rozprawy 21 września 2018 r. 00:02:40-00:07:15 płyta CD k 61 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:01:40 -00:22:58 płyta CD k.44

zeznania świadka K. P. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:46:30 - 00:56:24- - płyta CD k.44, zeznania świadka I. W. e –protokoół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:46:30 - 00:56:24- - płyta CD k.44, /.

Świadek K. P. wykonywał taką samą pracę co wnioskodawca. W dokumentach początkowo miał wpisane palacz następnie palacz – ślusarz remontowy. Przez cały okres zatrudnienia bez względu na nazwę stanowiska pracy wykonywał tę samą pracę.

/zeznania świadka K. P. e –protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 r. 00:46:30 - 00:56:24- - płyta CD k.44/

Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999 r. 16 lat i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 12 lat 3 miesiące i 17 dni stażu w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze.

/decyzja z dnia 26 lutego 2018 r. k. 41-42 plik III akt ZUS/

Wnioskodawca wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym (OFE) na dochody budżetu państwa.

/bezsporne/

W dniu 2 lutego 2018 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek k. 1 – 6 plik III akt ZUS/

Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał następującej oceny materiału dowodowego i zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych, odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura, po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z kolei w myśl z art. 27 ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn) oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do art. 32 ust. 1 powołanej ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Ustęp 2 tego przepisu stanowi natomiast, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Ustęp 4 cytowanego przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ustępie 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ustępie 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przywołane przepisy dotychczasowe to Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz.43 z późn zm.). W myśl § 2 tego Rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ustęp 2 Rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. W § 3 ustawodawca wskazał, że za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Z kolei § 4 tego rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jak wynika z akt sprawy ubezpieczony przed organem rentowym wykazał 16 lat, 20 dni łącznego stażu pracy, a w niniejszym postępowaniu domagał się zaliczenia jako okresu uzupełniającego, okresu wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym swoich rodziców od ukończenia 15 roku życia tj. od 3 sierpnia 1972 r. do 13 grudnia 1982 r. kiedy to podjął pracę Zakładzie (...) w Ł.. Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było również udowodnienie przez wnioskodawcę wymaganego okresu - 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W kwestii zaliczenia pracy w gospodarstwie rolnym zastosowanie ma art. 10 ustawy emerytalnej.

Na mocy wskazanego przepisu przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je jako okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Należy podkreślić, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i w sprawie każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

Dlatego, w niniejszej sprawie Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania świadków i wnioskodawcy, co pozwoliło w sposób wszechstronny przeanalizować zasadność jego żądania w tym zakresie.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, w sposób nie budzący wątpliwości, że wnioskodawca we wskazanym przez siebie okresie wykonywał prace w gospodarstwie rolnym należącym do jego rodziców.

W pierwszej kolejności należy zdefiniować pojęcie gospodarstwa rolnego. W tym zakresie, w ocenie Sądu Okręgowego, należy się posilkować definicjami ustalonymi w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 roku, poz. 277 j.t. z późn. zm.). Zgodnie z dyspozycją art. 6 pkt 4 wskazanej Ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o gospodarstwie rolnym - rozumie się przez to każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej.

Stosownie do treści art. 6 pkt 3 Ustawy przez działalność rolniczą rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej.

Wnioskodawca udowodnił w toku niniejszego postępowania, że jego rodzice prowadzili gospodarstwo rolne. W gospodarstwie hodowane były zwierzęta, krowy, świnie kury, zajmowano się również uprawą roli sadzono zboża, cebule, buraki, ziemniaki .

Cytowany przepis nie określa rozmiaru świadczonej pracy, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r. sygn. akt II UKN 155/00 (OSNP 2002/16/394).

Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego, za wykonywanie określonych czynności w gospodarstwie rolnym można uznać okresy pracy w tym gospodarstwie, w których czynności były wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. Przy czym w orzeczeniach Sądu Najwyższego kładzie się nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, co nie musi jeszcze oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi, co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r. (II UKN 155/00; OSNP 2002/16/394, OSNP-wkl. 2001/9/6) Sąd Najwyższy podkreślił , iż treść przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach nie odbiega zasadniczo od poprzedniego unormowania, czyli jest kontynuacją regulacji art. 5 ustawy o rewaloryzacji, z odpowiednikiem w art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W związku z powyższym Sąd Najwyższy uznał, że w zakresie charakteru pracy w gospodarstwie rolnym uwzględnianej w stażu ubezpieczenia pracowniczego chodzi o wymagania stawiane okresom składkowym lub okresom, w których nie istniał obowiązek opłacania składek (por. art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach), uwzględnianych ramach systemu pracowniczego ubezpieczenia społecznego.

W rozważaniach Sąd Najwyższy podkreślił odrębności systemów ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) i ubezpieczenia społecznego rolników, które zostały oparte na odmiennych zasadach podlegania ubezpieczeniu, finansowania i udzielania świadczeń. W związku z tym Sąd Najwyższy wskazał, że przepisy zawarte w tych ustawach, normujące możliwość wzajemnego uwzględniania okresów ubezpieczenia, należy uznać za przepisy szczególne (co ujawnia się w art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w art. 10 ust. 3 oraz art. 56 ustawy o emeryturach i rentach), które wymagają ścisłego interpretowania. Prostą wobec tego konsekwencją jest przyjęcie, że okres pracy w gospodarstwie rolnym według ustawy o emeryturach i rentach, mimo że nie jest okresem pracy sensu stricto, a przez podkreślenie, że chodzi o pracę po 16 roku życia, nawiązuje do okresu pracy w gospodarstwie rolnym, wykonywanej przez domowników rolnika, czyli osoby mu bliskie, nie może być natomiast uważany za przewidziany w art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników okres ubezpieczenia społecznego domownika. Zwłaszcza, że okresy pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 r. nie były okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu i nie była za nie opłacana składka na ubezpieczenie (od dnia 1 stycznia 1983 r. w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych wprowadzone zostało ubezpieczenie społeczne domowników rolnika, czyli osób bliskich rolnikowi, pracujących w jego gospodarstwie i dla których praca ta stanowiła główne źródło utrzymania).

Poza tym przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach nie jest wyraźnie adresowany do osób objętych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym (domowników) ani do osób zatrudnionych w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę (pracowników), a reguluje kwestie stażu emerytalnego wymaganego od innych ubezpieczonych niż rolnicy, w którym okres pracy w gospodarstwie rolnym jest okresem zaliczanym wprost, niezależnie od uregulowań z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, i traktowanym jak okres składkowy (por. art. 10 ust. 1 ustawy). A zatem, zdaniem Sądu Najwyższego implikuje to stwierdzenie niedopuszczalności stosowania (przez analogię) wobec osoby, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, kryteriów objęcia ubezpieczeniem domowników rolnika na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W szczególności chodzi o warunek pozostawiania

we wspólnocie gospodarczej z rolnikiem i stałości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Żadnego znaczenia dla uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym nie ma zamieszkiwanie w gospodarstwie rolnym ani wykonywanie pracy stałe czy tylko sezonowe, np. w czasie wakacji.

Sąd Najwyższy, wskazał również, że na gruncie systemu ubezpieczenia społecznego obowiązującego od dnia 1 stycznia 1999 r., pracy w gospodarstwie rolnym, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, stawiany jest warunek, aby praca wykonywana była w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy.

Skoro bowiem przepis stanowi, że te okresy pracy należy traktować jak okresy składkowe, sformułowanie to oznacza nie tylko uwzględnienie takiego okresu przy ustalaniu prawa i wysokości świadczenia emerytalno-rentowego, lecz również uwzględnienie ich jedynie wówczas, gdy spełnione są rygory wymagane dla okresów składkowych. Taki rygor jest ustanowiony w przepisie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach, zezwalający na uznanie za okresy składkowe okresów przypadających przed dniem wejścia tej ustawy w życie, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego, w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy).

Powyższe wynika również wprost z licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, w których jako przesłankę zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, a przed objęciem ubezpieczeniem społecznym, przyjmowano wymiar czasu pracy przekraczający 4 godziny dziennie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 OSNAPiUS 1997 nr 23, poz. 473; z dnia 7 listopada 1997 r., II UKN 318/97, OSNAPiUS 1998 nr 16, poz. 491; z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 299/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 799; z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 190/99, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 122, czy wyrok z dnia 10 maja 2000, II UKN 535/99, nie publikowany).

W konsekwencji należy przyjąć, że jeżeli praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczona była przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, to przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się ten okres także, gdy przypadał w czasie wakacji szkolnych (art. 10 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit. a ustawy o emeryturach i rentach). Czyli choćby praca ta stanowiła tylko udział (pomoc) w wykonywaniu typowych obowiązków domowych zwyczajowo wymaganych od dziecka będącego członkiem rolniczej wspólnoty rodzinnej należy uznać, że spełniała kryteria wystarczające do uwzględnienia jej okresu w pracowniczym stażu emerytalnym. (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 grudnia 2012 roku III AUa 1423/12, LEX nr 1239960; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 września 2012 roku III AUa 696/12, LEX nr 1220546; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2006 roku III AUa 397/06, LEX nr 253467)

W przedmiotowej sprawie skarżący wykazał, iż zaraz po zakończeniu nauki w szkole podstawowej z uwagi na konieczność pomocy rodzicom w gospodarstwie rolnym pracował w nim w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracował w polu. Zajmował się sianiem zboża, buraków, cebuli, ziemniaków, jak i ich koszeniem, zbiorem i zwózką. Dokonywał oprysków, pielił, nawoził, młócił. Karmił świnię, krowy, konia, kury. Poił zwierzęta, robił śrutę. Dokonywał obrządku zwierząt w tym doił krowy 2 razy dziennie. Wnioskodawca woził mleko do zlewni oraz płody rolne do punktu skupu. Obsługiwał maszyny konne, siewnik, kosiarkę.

Mając na uwadze charakter pracy w gospodarstwie rolnym, wiążący się z koniecznością wykonywania zadań przez 7 dni w tygodniu, od wczesnych godzin rannych aż do zmierzchu, oraz fakt że prowadzenie wskazanego gospodarstwa stanowiło źródło utrzymania całej rodziny należy uznać za wiarygodne zeznania świadków, oraz wyjaśnienia samego wnioskodawcy co do pełnego wymiaru czasu jego pracy. Jest to całkowicie logiczne przy uwzględnieniu zakresu obowiązków skarżącego jak i faktu, iż nie kontynuował nauki. Wnioskodawca w toku procesu przedstawiając stosowne zaświadczenie wykazał też iż po 1 lipca 1977 r. do 30 września 1985 r. jego rodzice opłacali składkę na fundusz emerytalny rolników. Tym samym spełnienie przesłanek z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej za okres od 3 sierpnia 1973 r. do 13 grudnia 1982 r. nie może być kwestionowane.

Wnioskodawca domagał się również zaliczenia do pracy w gospodarstwie rolnym rodziców okresu przed 3 sierpnia 1973 r. - od chwili ukończenia 15 roku życia. Powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego w świetle powoływanego z art. 10 ustawy jest niedopuszczalne, gdyż okres pracy w gospodarstwie przed osiągnięciem 16 roku życia nie jest okresem równorzędnym i zaliczanym do okresów zatrudnienia.

Niemniej jednak należy podkreślić, że już samo zaliczenie wskazanego okresu tj. od 3 sierpnia 1973 r. do 13 grudnia 1982 r. (9 lat 4 miesiące i 12 dni) jest wystarczające do uzupełnienia wymaganego 25 letniego stażu pracy, skoro przed organem rentowym wnioskodawca wykazał jako bezsporny ogólny staż pracy w wymiarze 16 lat i 20 dni.

Natomiast w kwestii udowodnienia przez wnioskodawcę wymaganego okresu - 15 lat pracy w szczególnych warunkach podnieść należy, iż organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 01-05-1995 r. do 31-03-1997 r. jako pracy w tym charakterze, gdyż wnioskodawca nie dostarczył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z informacją, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę zarówno na stanowisku "palacza" oraz "ślusarza remontowego" z powołaniem działu pozycji i punktu odpowiedniego zarządzenia resortowego, ze świadectwa pracy wynika zaś, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku „palacz - ślusarz remontowy”, a w pkt 8 podano, że wykonywał pracy w szczególnych warunkach wskazane w dziale XIV, poz. 1, pkt 3 wykazu A – przy czym organ rentowy podkreślił, że nie sprecyzowano podstawy resortowej, ale chodzi o zarządzenie nr 9 (...) z 01.07.1983r. - tj. prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego na stanowisku palacza. Wnioskodawca zaś domaga się zliczenia do pracy w szczególnych warunkach całego wskazanego okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w Ł. jak i okresu przypadającego po 31.03.1997 aż do 31.12.1998 r. bez względu na zapisy zawarte w świadectwie pracy, podnosząc iż niezmiennie pracował w tych samych warunkach.

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778). Jeszcze raz podnieść należy, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art. 473 §1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art. 246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy z dokumentów wynika co innego.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą § 2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60). Sąd nie jest, zatem, w żaden sposób, związany oceną charakteru zatrudnienia pracownika, dokonaną przez pracodawcę, w wystawionym, pracownikowi, świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ma ono służyć jedynie celom dowodowym. Dokument ten podlega, co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej, takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód (art. 233 § 1 k.p.c.) – vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009 r., sygn. I UK 316/08, LEX nr 707858, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011r., sygn. akt III UK 213/10, LEX nr 950436). Oczywiście brak odpowiedniego świadectwa pracy jest uchybieniem formalnym, jednak Sąd bada rzeczywisty stan sprawy. Jeżeli, pracownik nie otrzymał odpowiedniego dokumentu, poświadczającego jego pracę w szczególnych warunkach, może okoliczność tę udowodniać przed Sądem, wykorzystując do tego przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego środki dowodowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił zarówno dowody z dokumentów, z zeznań wnioskodawcy, jak i świadków.

Podkreślić także należy, iż istotnym jest, jakie prace faktycznie, w toku swojego zatrudnienia wykonywał skarżący, oraz czy prace te, są wymienione w cytowanym na wstępie rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to rozporządzenie, jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych. Sama, natomiast, nazwa stanowiska, nie może dyskwalifikować faktycznie wykonywanych prac w spornym okresie zatrudnienia. Podkreślić należy, iż ustawodawca w obecnie obowiązujących przepisach celowo odszedł od szczegółowego określania stanowisk pracy, skupiając się na zakresach obowiązków, bowiem nazwy stanowisk pracy mogły być bardzo różne w zależności od zakładu pracy. Ponadto ustalano je często na długo przed wejściem w życie przepisów określających pracę w warunkach szczególnych. Z tej przyczyny Sąd ma nie tylko prawo, ale i obowiązek ustalać rzeczywisty zakres obowiązków, bez względu na nazwę stanowiska.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że wymieniona w poz. 1 Działu XIV prace różne prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego jest pracą w szczególnych warunkach. Pomocnicze znaczenie w tym zakresie ma wykaz A zawarty w załączniku nr 1 zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska (Dz.Urz Nr 2, poz 3 z dnia 1 lipca 1983), w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej, który w Dziale XIV poz. 1 pkt. 3 wymienia prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego na stanowisku palacza.

Także pracę ślusarza remontowego zaliczyć należy do prac w warunkach szczególnych. Treść wykazu A do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że wymieniona w poz. 25 Działu XIV praca – bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie jest pracą w takich warunkach. Stanowisko to wymienione zostało również w wykazie A zawartym w załączniku nr 1 zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska (Dz.Urz Nr 2, poz 3 z dnia 1 lipca 1983), Dziale

XIV, poz. 25, pkt 1 – stanowiska pracy, na których prace wykonywane są stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, przeprowadzone postępowanie, daje podstawy do przyjęcia, iż cały sporny okres zatrudnienia od 01 maja 1995 r. do 31 grudnia 1998 r. w Zakładzie (...) w Ł., stanowi okres pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca będąc zatrudnionym na stanowisku palacz - ślusarz remontowy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego oraz dokonywał bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie czyli prace wymienione w wykazie A Dziale XIV poz. 1 i poz. 25 powoływanego wyżej rozporządzenia. Prace te wykonywał naprzemiennie w pełnym wymiarze czasu pracy przy czym dominującym było zatrudnienie w charakterze palacza. Wnioskodawca przede wszystkim palił w kotłach, odżużlał, wrzucał węgiel do kotła, oczyszczał kocioł, dopuszczał wodę do kotłów, ustawiał ruszta, czyścił płomieniówki dowoził węgiel taczkami, co przemawia za przyjęciem, że nie były to piec typu zautomatyzowanego. Jedynie pomocniczo remontował w kotle ruszta, czy zajmował się naprawą łańcucha. Za takim przyjęciem przemawiają zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, którzy pracowali wraz z ubezpieczonym. Wyżej wymienieni zgodnie potwierdzili, iż wnioskodawca wykonywał tylko te obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy. W konsekwencji przyjęć należało, że prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego oraz prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie należały do wyłącznych obowiązków powoda na stanowisku palacz - ślusarz remontowy.

Zatem ubezpieczony E. M., udowodnił, zarówno zeznaniami świadków, jak i przedłożonymi dokumentami (osobowe źródła dowodowe znalazły potwierdzenie w dokumentach, zeznania wnioskodawcy i świadków były spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały), iż będąc zatrudnionym w Zakładzie (...) w Ł. także w okresie od 1.05. 1995 r. do 31.12.1998 r., wykonywał pracę wymienioną w wykazie Działu XIV poz. 1 i 25 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. - Dz.U. Nr 8, poz. 43, to jest pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Znamionym jest, iż sam zakład pracy wnioskodawcy w piśmie z dnia 3.10.2018 r. wskazał iż z niewiadomych względów w świadectwie pracy wystawionym w dniu 31.07.2003 r. okres po 31 marca 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. nie został zaliczony do zatrudnienia w warunkach szkodliwych lub w szczególnym charakterze, podczas gdy za prace w takich warunkach uznano zarówno okres od 1 maja 1995 r. do 31 marca 1997 r. jak i od 1 sierpnia 2002 r. do 31 lipca 2003 r. Warunki zatrudnienia wnioskodawcy jak i charakter prac przez niego wykonywanych przez cały okres zatrudnienia w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie ulegały zmianie. Nadto zeznania świadka K. P., który wykonywał taką samą pracę co wnioskodawca, jednoznacznie wskazują, że zakład pracy pomimo braku zmiany zakresu obowiązków początkowo określał jego pracę wyłącznie jako prace palacza następnie zaś palacza-ślusarza remontowego. Tak również było w przypadku wnioskodawcy. Wobec tego zdaniem Sądu Okręgowego fakt zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach w całym spornym okresie nie może być kwestionowany.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie wnioskodawca w sposób niewątpliwy wykazał więc przed Sądem, że przepracował również ponad 15 lat – 12 lat 3 miesiące i 17 dni (uznane przez organ rentowy), oraz 3 lata, 8 miesięcy (okres zatrudnienia w Zakładzie (...) w Ł. od 1 maja 1995 r. do 31 grudnia 1998 r. nie zaliczony przez organ rentowy), w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wnioskodawca spełnia zatem wszystkie wymagane przepisami prawa przesłanki, zarówno w zakresie ogólnego stażu pracy, stażu pracy w szczególnych warunkach, przekazania środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym (OFE) na dochody budżetu państwa, jak i wieku, który osiągnął w dniu 3 sierpnia 2017 r.

W myśl art. 100 ust. 1. ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Na mocy art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 lutego 2018 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Stosownie do wyniku postępowania na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. Sąd obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez pełnomocnika strony odwołującej się . Na koszty te złożyły się: koszty dojazdu pełnomocnika w kwocie 731,08 zł ustalone według zestawienia k 59 oraz wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy w kwocie 180 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił w oparciu o § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.).